

ΛΥΣΗ ΑΣΚΗΣΗΣ 2

A. Για την απλή αρμονική ταλάντωση του σώματος Σ_1 εφαρμόζουμε την αρχή διατήρησης της ενέργειας σε μια τυχαία θέση:

$$K + U = E_{\tau} \Rightarrow K = E_{\tau} - U \Rightarrow K = \frac{1}{2}kA^2 - \frac{1}{2}kx^2 \quad (1)$$

Όμως:

$$K = 2 - 50x^2 \quad (2)$$

Συγκρίνοντας τις σχέσεις (1) και (2) προκύπτει:

$$\frac{1}{2}k = 50 \Rightarrow k = 100 \text{ N/m} \quad \text{και} \quad \frac{1}{2}kA^2 = 0,2 \Rightarrow A = 0,2 \text{ m}$$

Η κινητική ενέργεια του σώματος σε συνάρτηση με τον χρόνο δίνεται από την σχέση:

$$K = E_{\tau} \sin^2(\omega t + \varphi_0)$$

$$\text{Όμως } \sin(2\theta) = 2\sin^2\theta - 1 \Rightarrow \sin^2\theta = \frac{\sin(2\theta)+1}{2} \xrightarrow{\theta=\omega t+\varphi_0} \sin^2(\omega t + \varphi_0) = \frac{\sin(2\omega t+2\varphi_0)+1}{2}$$

$$\text{Οπότε } K = E_{\tau} \left[\frac{\sin(2\omega t+2\varphi_0)+1}{2} \right] \Rightarrow K = \frac{E_{\tau}}{2} + \frac{E_{\tau}}{2} \sin(2\omega t + 2\varphi_0)$$

Άρα η γωνιακή συχνότητα ω_K της κινητικής ενέργειας του σώματος Σ_1 είναι ίση με:

$$\omega_K = 2\omega, \text{ όπου } \omega \text{ η γωνιακή συχνότητα της ταλάντωσης του σώματος } \Sigma_1.$$

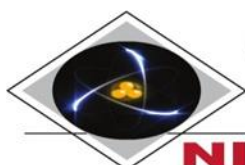
θα ισχύει:

$$\omega_K = 2\omega \Rightarrow \frac{2\pi}{T_K} = 2 \frac{2\pi}{T} \Rightarrow T = \frac{\pi}{5} \text{ s}$$

$$\omega = \frac{2\pi}{T} \Rightarrow \omega = 10 \text{ rad/s}$$

Για την σταθερά k του ελατηρίου ισχύει η σχέση :

$$k = m_1 \omega^2 \Rightarrow m_1 = 1 \text{ kg}$$

B. Το έργο της δύναμης του ελατηρίου υπολογίζεται από την σχέση :

$$W_{F_{ελ}} = \frac{1}{2}k\Delta l_{\alpha}^2 - \frac{1}{2}k\Delta l_{\tau}^2 \quad (3)$$

Όπου Δl_{α} , Δl_{τ} η αρχική και τελική επιμήκυνση η συσπείρωση του ελατηρίου από την θέση του φυσικού μήκους του.

Τη χρονική στιγμή που η απομάκρυνση του σώματος Σ_1 από την θέση ισορροπίας του είναι $\chi_{\alpha} = -0,1 \text{ m}$, η συσπείρωση του ελατηρίου από το φυσικό του μήκος είναι ίση με $\Delta l_{\alpha} = 0,1 \text{ m}$.

Ο ρυθμός μεταβολής της ορμής του σώματος Σ_1 δίνεται από την σχέση:

$$\frac{dp}{dt} = \Sigma F \Rightarrow \frac{dp}{dt} = -k\chi \Rightarrow \chi_{\tau} = 0,1\sqrt{3} \text{ m}$$

Τη χρονική στιγμή που η απομάκρυνση του σώματος Σ_1 από την θέση ισορροπίας του είναι $\chi_{\tau} = 0,1\sqrt{3} \text{ m}$, η επιμήκυνση του ελατηρίου από το φυσικό του μήκος είναι ίση με $\Delta l_{\tau} = 0,1\sqrt{3} \text{ m}$.

Αντικαθιστώντας στη σχέση (3) , όπου $k=100\text{N/m}$, $\Delta l_{\alpha} = 0,1 \text{ m}$ και $\Delta l_{\tau} = 0,1\sqrt{3} \text{ m}$

προκύπτει:

$$W_{F_{ελ}} = -1 \text{ J}$$

Γ. Για την απλή αρμονική ταλάντωση του σώματος Σ_1 εφαρμόζουμε την αρχή διατήρησης της ενέργειας σε μια τυχαία θέση:

$$K + U = E_{\tau} \Rightarrow \frac{1}{2}m_1v^2 + \frac{1}{2}k\chi^2 = \frac{1}{2}kA^2 \Rightarrow m_1v^2 + k\chi^2 = kA^2 \quad (4)$$

Η επιτάχυνση του σώματος Σ_1 σε συνάρτηση με την απομάκρυνση του από την θέση ισορροπίας του δίνεται από την σχέση:

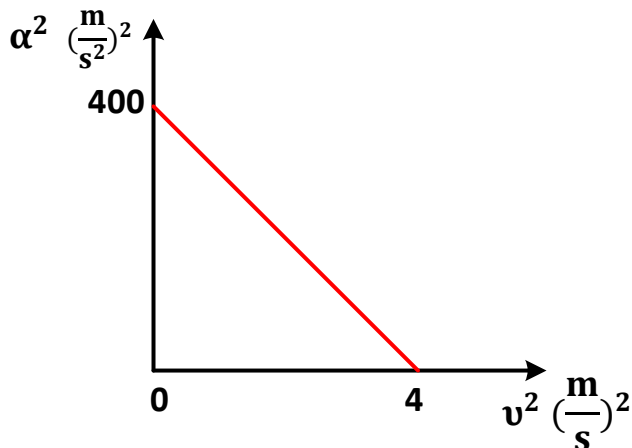
$$\alpha = -\omega^2\chi \Rightarrow \chi = -\frac{\alpha}{\omega^2} \quad (5)$$

Αντικαθιστώντας την σχέση (5) στην σχέση (4) παίρνουμε:

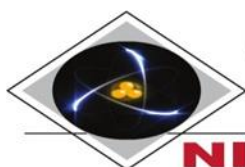
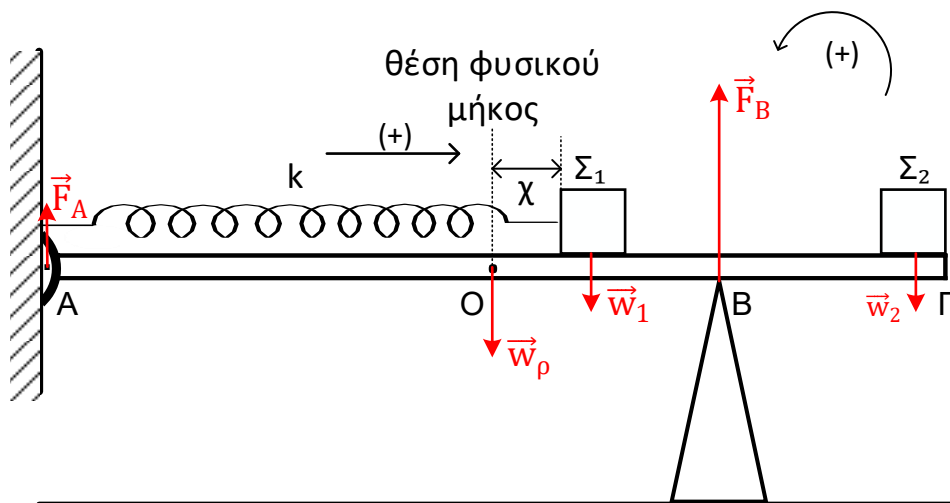
$$m_1 v^2 + k \left(-\frac{\alpha}{\omega^2} \right)^2 = k A^2 \Rightarrow \alpha^2 = \omega^4 A^2 - \omega^2 v^2 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \alpha^2 = 400 - 100 \cdot v^2 \text{ (S.I.) με } 0 \leq v^2 \leq 4 \left(\frac{\text{m}}{\text{s}} \right)^2$$

Η γραφική παράσταση της συνάρτησης $\alpha^2 = f(v^2)$ φαίνεται στο παρακάτω σχήμα:

Δ. Τη χρονική στιγμή που ισχύει $F_B = 6F_A$, θεωρούμε ότι το σώμα Σ_1 βρίσκεται σε θετική απομάκρυνση χ από την θέση ισορροπίας του και κινείται με θετική ταχύτητα. Σχεδιάζουμε τις δυνάμεις που δέχεται η ράβδος ΑΓ όπως φαίνεται στο παρακάτω σχήμα.

Επειδή η ράβδος ΑΓ ισορροπεί η συνισταμένη των εξωτερικών δυνάμεων που ασκούνται σ' αυτή πρέπει να είναι ίση με μηδέν, άρα:

$$F_{ολ,y} = 0 \Rightarrow F_A + F_B = w_\rho + w_1 + w_2$$

Ισχύει $F_B = 6F_A$, άρα:

$$F_A + 6F_A = w_\rho + w_1 + w_2 \Rightarrow 7F_A = M_\rho g + m_1 g + m_2 g \Rightarrow F_A = 5N$$

$$\text{και } F_B = 30N$$

Επειδή η ράβδος ΑΓ ισορροπεί η συνισταμένη ροπή των εξωτερικών δυνάμεων που ασκούνται σ' αυτή πρέπει να είναι ίση με μηδέν ως προς κάθε σημείο, άρα:

$$\Sigma \tau = 0$$

Επιλέγουμε το σημείο Α, οπότε:

$$\Sigma \tau_{A} = 0 \Rightarrow \tau_{FA,A} + \tau_{W_\rho,A} + \tau_{w_1,A} + \tau_{FB,A} + \tau_{w_2,A} = 0 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow -w_\rho(OA) - w_1(OA+\chi) + F_B(AB) - w_2(AG) = 0 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow -M_\rho g \frac{L}{2} - m_1 g \left(\frac{L}{2} + \chi\right) + F_B(AB) - m_2 g L = 0 \Rightarrow \chi = 0$$

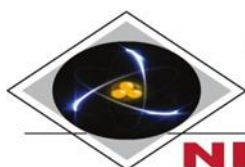
Άρα το σώμα Σ_1 διέρχεται από την θέση ισορροπίας του, οπότε το μέτρο της ταχύτητάς του είναι μέγιστο και δίνεται από την σχέση:

$$v_{\max} = A\omega \Rightarrow v_{\max} = 2 \text{ m/s}$$

Ε. Το σώμα Σ_1 τη χρονική στιγμή που συγκρούεται με το σώμα Σ_2 βρίσκεται σε απομάκρυνση χ_1 από την θέση ισορροπίας του με $\chi_1 \geq 0$ και έστω ότι κινείται με ταχύτητα $\vec{v}_1$ που έχει φορά προς την θετική φορά.

Η κρούση μεταξύ των δυο σωμάτων Σ_1 και Σ_2 είναι κεντρική και ελαστική. Η ταχύτητα $\vec{V}_1$ του σώματος Σ_1 , αμέσως μετά την κρούση υπολογίζεται από τη σχέση:

$$V_1 = \frac{(m_1 - m_2)v_1 + 2m_2 v_2}{m_1 + m_2}$$

Θεωρούμε ως θετική φορά την φορά προς τα δεξιά, άρα αντικαθιστώντας όπου $m_1 = m_2$, $v_2 = -2\sqrt{3} \text{ m/s}$, προκύπτει:

$$V_1 = -2\sqrt{3} \text{ m/s}$$

Για την απλή αρμονική ταλάντωση του σώματος Σ_1 εφαρμόζουμε την αρχή διατήρησης της ενέργειας, την χρονική στιγμή αμέσως μετά την κρούση του με το σώμα Σ_2 :

$$K + U = E_{\tau} \Rightarrow \frac{1}{2} m_1 V_1^2 + \frac{1}{2} k \chi_1^2 = \frac{1}{2} k A_1^2 \Rightarrow m_1 V_1^2 + k \chi_1^2 = k A_1^2 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow 12 + 100 \chi_1^2 = 100 A_1^2 \quad (6)$$

Από τη σχέση (6) παρατηρούμε ότι το πλάτος A_1 της ταλάντωσης του σώματος Σ_1 γίνεται μέγιστο όταν η απομάκρυνση χ_1 είναι μέγιστη, άρα $\chi_1 = A \Rightarrow \chi_1 = 0,2 \text{ m}$

ΣΤ. Η εξίσωση της απομάκρυνσης του σώματος Σ_1 από την θέση ισορροπίας του σε συνάρτηση με τον χρόνο δίνεται από την σχέση :

$$\chi = A_1 \eta \mu(\omega t + \varphi_0) \quad (7)$$

Αντικαθιστούμε στην σχέση (6) όπου $\chi_1 = 0,2 \text{ m}$, οπότε προκύπτει:

$$A_1 = 0,4 \text{ m}$$

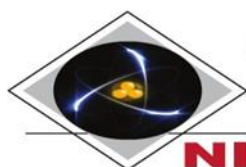
Την χρονική στιγμή $t_0 = 0$ το σώμα Σ_1 βρίσκεται σε απομάκρυνση $\chi_1 = 0,2 \text{ m}$. Αντικαθιστώντας στη σχέση (7) όπου $t = 0$ και $\chi = 0,2$ παίρνουμε:

$$0,2 = 0,4 \eta \mu \varphi_0 \Rightarrow \eta \mu \varphi_0 = \frac{1}{2} \Rightarrow \eta \mu \varphi_0 = \eta \mu \frac{\pi}{6} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow (\varphi_0 = 2\kappa\pi + \frac{\pi}{6} \text{ με } \kappa \in \mathbb{Z} \text{ ή } \varphi_0 = 2\kappa\pi + \pi - \frac{\pi}{6} \text{ με } \kappa \in \mathbb{Z})$$

Επειδή $0 \leq \varphi_0 < 2\pi \text{ rad}$, προκύπτει:

$$\varphi_0 = \frac{\pi}{6} \text{ rad ή } \varphi_0 = \frac{5\pi}{6} \text{ rad}$$

Η εξίσωση της ταχύτητας του σώματος Σ_1 σε συνάρτηση με τον χρόνο δίνεται από την σχέση :

$$V = A_1 \omega \sin(\omega t + \varphi_0)$$

Την χρονική στιγμή $t_0 = 0$ το σώμα Σ_1 κινείται με ταχύτητα $V_1 < 0 \Rightarrow A_1 \omega \sin \varphi_0 < 0$

Αντικαθιστώντας όπου $\varphi_0 = \frac{5\pi}{6} \text{ rad}$ παίρνουμε $A_1 \omega \sin \frac{5\pi}{6} < 0$

$$\text{Άρα } \varphi_0 = \frac{5\pi}{6} \text{ rad}$$

Αντικαθιστώντας στη σχέση (7) όπου $A_1 = 0,4 \text{ m}$, $\omega = 10 \text{ rad/s}^2$ και $\varphi_0 = \frac{5\pi}{6} \text{ rad}$ προκύπτει:

$$x = 0,4 \text{ m} \left(10t + \frac{5\pi}{6} \right) \text{ (S.I.)}$$

Τη χρονική στιγμή $t_1 = \frac{\pi}{30} \text{ s}$ ή απομάκρυνση του σώματος Σ_1 από την θέση ισορροπίας του θα είναι ίση με:

$$x = 0,4 \text{ m} \left(10 \frac{\pi}{30} + \frac{5\pi}{6} \right) \text{ ή } x = -0,2 \text{ m}$$

Η ταχύτητα $\vec{v}_1$ του σώματος Σ_1 λίγο πριν την κρούση με το σώμα Σ_2 είναι ίση με $v_1 = 0$

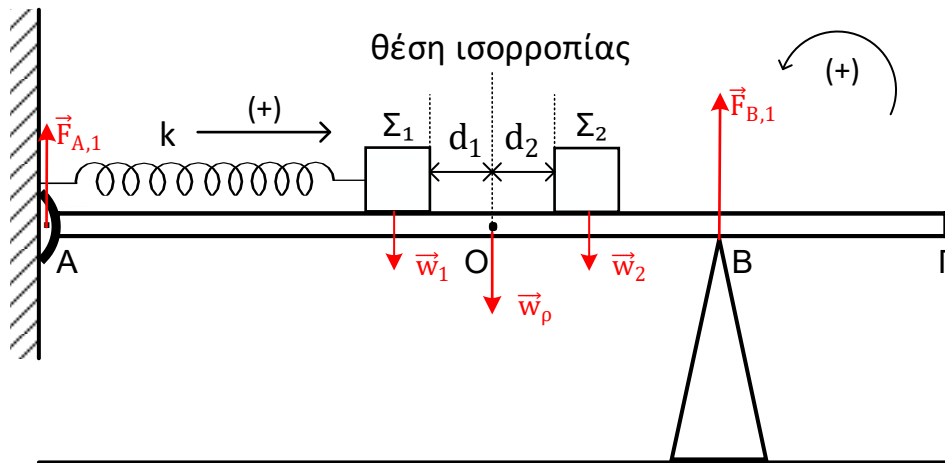
Η ταχύτητα $\vec{V}_2$ του σώματος Σ_2 , αμέσως μετά την κρούση υπολογίζεται από τη σχέση:

$$V_2 = \frac{(m_2 - m_1)v_2 + 2m_1 v_1}{m_1 + m_2}$$

Αντικαθιστώντας όπου $v_1 = 0$ και $m_1 = m_2$ προκύπτει:

$$V_2 = 0$$

Σχεδιάζουμε τις δυνάμεις που δέχεται η ράβδος ΑΓ, τη χρονική στιγμή $t_1 = \frac{\pi}{30} \text{ s}$, όπως φαίνεται στο παρακάτω σχήμα.

Τη χρονική στιγμή $t_1 = \frac{\pi}{30} \text{ s}$, το σώμα Σ_1 απέχει από την θέση ισορροπίας του απόσταση ίση με $d_1 = 0,2 \text{ m}$ και το σώμα Σ_2 απόσταση ίση με $d_2 = 0,2 \text{ m}$.

Επειδή η ράβδος ΑΓ ισορροπεί η συνισταμένη ροπή των εξωτερικών δυνάμεων που ασκούνται σ' αυτή πρέπει να είναι ίση με μηδέν ως προς κάθε σημείο, άρα:

$$\Sigma \tau = 0$$

Επιλέγουμε το σημείο Α, οπότε:

$$\Sigma \tau_{A,1} = 0 \Rightarrow \tau_{F_{A,1},A} + \tau_{w_{\rho},A} + \tau_{w_1,A} + \tau_{F_{B,1},A} + \tau_{w_2,A} = 0 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow -w_{\rho}(OA) - w_1(OA - d_1) + F_{B,1}(AB) - w_2(OA + d_2) = 0 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow -M_{\rho}g \frac{L}{2} - m_1g \left(\frac{L}{2} - d_1 \right) + F_{B,1}(AB) - m_2g(OA + d_2) = 0 \Rightarrow F_{B,1} = \frac{70}{3} \text{ N}$$

Επειδή η ράβδος ΑΓ ισορροπεί η συνισταμένη των εξωτερικών δυνάμεων που ασκούνται σ' αυτή πρέπει να είναι ίση με μηδέν, άρα:

$$F_{\text{ολ},y} = 0 \Rightarrow F_{A,1} + F_{B,1} = w_{\rho} + w_1 + w_2 \Rightarrow F_{A,1} + F_{B,1} = M_{\rho}g + m_1g + m_2g \Rightarrow$$

$$\Rightarrow F_{A,1} = \frac{35}{3} \text{ N}$$

